

BEZDOMOVECTVÍ

HLAVNÍ CÍLE:

- **Humanizace bezdomovectví** - spojení bezdomovectví s reálnými osudy a lidmi. Bezdomovectví není nějaká bezejmenná masa na okraji společnosti, ale jev, který tu byl od pradávna a týkal se konkrétních lidí.
- **Prevence** – interaktivní beseda o bezdomovectví by nám měla ukázat, jak snadné je se dostat na ulici a co udělat pro to, abychom se na ni nedostali. Nastínit základní principy, které nám mohou zabránit pádu na sociální dno a ztrátě domova.
- **Práce s kontroverzními tématy** sice znervózňuje, vzbuzuje silné emoce a nedává jasné odpovědi, často také rozděluje společnost na dva tábory, je však nezbytnou součástí demokratického procesu. Napomáhá rozvíjet u mladých lidí různé kompetence potřebné k aktivnímu občanství a k zvýšení tolerance ve společnosti. (interkulturní senzitivita a tolerance, férová komunikace během diskuzí, nenásilné řešení konfliktů, solidarita, spolupráce a spolutvoření, otevřenost, obecně podpora osobního rozvoje a dobrá příprava na život ☺)
- Důraz na **rozvoj kritického uvažování** a utváření nezávislého názoru, který jedinec dokáže hledat napříč názorovým a hodnotovým spektrem.

PŘEHLED JEDNOTLIVÝCH AKTIVIT

POPIS JEDNOTLIVÝCH AKTIVIT

UVEDENÍ PROGRAMU, SPOLKU A PŘEDSTAVENÍ LEKTORŮ

CÍL: Uvedení programu, spolku a představení lektorů

Odkazy: <https://www.facebook.com/metaculture.cz>, <http://metaculture.cz/>,

POMŮCKY: psací potřeby na tabuli

ČAS: 2min

PRŮBĚH: Důležitá část, i když často opomíjená, je představení vzdělávacích programů. Žáky seznámíme jednoduchým způsobem s hlavním cílem programu a jeho obsahem. Nedílnou součástí je představení vlastní osoby a vysílající organizace. ☺ (v případě externích vyučujících)

.PRAVIDLA

CÍL:

- Uvědomit si důležitosti základních pravidel během programu sloužících k vzájemnému respektování a hladšímu průběhu celé aktivity.

POMŮCKY: tabule či flipchart, psací potřeby

ČAS: 3 min

PRŮBĚH: Žáky seznámíme se základními pravidly, které při jejich dodržování poslouží jako nástroj ulehčující průběh programu a zajišťující vzájemný respekt.

1. **Stop-** Mám právo se nezúčastnit aktivity, pokud mi to z jakéhokoliv důvodu není příjemné.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

METACULTURE

2. **Nevynáším** – Pro zachování důvěry je důležité nevynášet ven informace získané během besedy o svých spolužácích. Můžeme mluvit o svých pocitech a zážitcích, ale není dobré mluvit o citlivých věcech, s kterými se nám svěřil během besedy náš spolužák.
3. **Mluví vždy jen jeden** – Respektujeme to, že mluví pouze jeden člověk. Neskáče do řeči, necháváme domluvit ostatní a až poté hovoříme.
4. **Kruh** – „Jsme si rovni, jako rytíři u kulatého stolu“, všichni se tudíž vzájemně respektujeme, nepovyšujeme se nad ostatními, ale ani nemějme pocit, že náš názor nemá takovou váhu, jako názor spolužáků či lektorů.

CO SI VYBAVÍM..?

CÍL: Otevřít téma, vtáhnout žáky do problematiky, vyslovení a pojmenování asociací, zvědomení těchto asociací

POMŮCKY: žádné

ČAS: 5 minut

POPIS AKTIVITY: Sedneme si do kruhu a každý z nás se pokusí říci, co si vybaví, když se řekne bezdomovec. Výroky a asociace nehodnotíme, pouze je na závěr shrneme.

KAREL

CÍL: Představit konkrétní případ bezdomovce. Dokument zprostředkovává život bezdomovce Karla.

POMŮCKY: dataprojektor (podmínka pro realizaci besedy, součást vybavení třídy), notebook/počítač (podmínka pro realizaci besedy, součást vybavení třídy), flash disk

ČAS: 15 minut

POPIS AKTIVITY: V první řadě uvedeme krátký dokumentární film o Karlovi a požádáme žáky o bedlivou pozornost. Pustíme film a následně o něm povedeme diskuzi. Diskuze nám v tomto případě slouží k zjištění pocitů, které vyvolává v žácích Karel. Jaké shledávají příčiny jeho existence na ulici a co si myslí, že dělá Karel nyní? Jaké mu dávají vyhlídky do budoucnosti a jak se mu dá pomoci?

ANKETA/ŠKÁLA

CÍL: Sdílet své zkušenosti s bezdomovci a pojmenovat svůj postoj k bezdomovectví.

POMŮCKY: žádné

ČAS: 10 minut

POPIS AKTIVITY: Požádáme žáky, aby si stoupli. Ukážeme jim pomyslnou škálu od úplného ANO až po naprosté NE, na které se budou pohybovat dle jejich preference. Následně jim položíme tři otázky. *Vadí Ti bezdomovci na ulici? Pomáháš jim? Můžou si za svojí situaci sami?* Tyto otázky a následné odpovědi společně rozebereme (vždy po každé otázce). V rámci reflexe zvolíme otázky typu: *„Proč si to myslíš? Co přesně Ti vadí? Jakým způsobem pomáháš?“ Proč se tedy dostávají na ulici?..atd*

DISKUZE

CÍL: Seznámit se se sociálními službami pro lidi bez domova, uvědomit si důležitost vzdělání jako prevence před bezdomovectvím.

POMŮCKY: žádné

ČAS: 10 minut

POPIS AKTIVITY: Po aktivitě *anketa/škála* si opět sedneme do kroužku a vše dosavadní si shrneme, následně se pokusíme s žáky nastínit určitá východiska bezdomovectví. Necháme vymyslet žáky řešení. Vyzveme je, aby si představili, že jsou někdo, kdo má moc, je starosta, primátor a musí tuto situaci řešit. Jak by ji vyřešil? Následně si povíme, jaká mohou být úskalí jejich návrhů a jaké nápady se osvědčily v praxi. Na závěr si shrneme některé sociální služby fungující v ČR.

HRA

CÍL: Pojmenovat některé z příčin bezdomovectví, pojmenovat ochranné mechanismy před bezdomovectvím (finanční polštář, vzdělání, vyvarovat se rychlých půjček, práce..aj.), zažít si obtížnost udržitelnosti zaměstnání při složitých životních situacích.

POMŮCKY: papír (staré noviny, časopisy), nůžky, lepidlo na papír, životní karty (vysvětlení v popisu aktivity)

ČAS: 30 minut

POPIS AKTIVITY: Tato aktivita trvá i s vysvětlením a následnou diskuzí téměř celou hodinu. Je vyvrcholením tohoto vzdělávacího programu. V tomto odstavci si popíšeme pravidla a postup hry.

Pravidla hry: Žáci se rozdělí do čtyřčlenných skupinek. Každý žák má před sebou 4 životní karty otočené textem dolů, aby je do začátku hry neviděl. Tyto karty popisují jeho roli a 4 měsíce jeho života. Máme 4 role (Jarmila, Alfons, Zikmund a Leopold). Karty nalezneme v příloze. Začneme hru zvukovým signálem (např. píšťalkou) a odpočítáváme čas. Žáci otočí svojí životní kartu, přečtou si ji a začnou hrát.

Hra má **4 kola**. Každé kolo trvá **3 minuty** a představuje 1 měsíc čili **1 měsíc = 1 kolo**.

Během kola pracujeme. Náplň naší práce je tvorba papírových kroužků (Viz příloha)

Na konci každého měsíce platí každý **nájem** v hodnotě **3 kroužků** a jídlo taktéž v hodnotě 3 kroužků čili **Nájem a jídlo činí 6 kroužků**.

Jídlo se musí platit **vždy!** (Bez něj bychom nepřežili, což znamená konec ve hře)

Vždy na konci vybereme kroužky za nájem a jídlo a vyzveme účastníky hry k otočení další životní karty. (Karty jsou označeny jménem člověka, kterého žák hraje a číslem) Následuje další kolo. Každá role a každé kolo má svá specifika (viz příloha). Žáci mohou vyřešit svojí krizovou situaci, že si půjčí od kamarádů, mohou to však dělat až do konce hry?? Záleží na okolnostech. Po ukončení hry provedeme s žáky

reflexi. Zjišťujeme, kdo se dostal na ulici, kdo nepřežil, kdo se z ulice vrátil zpátky. Jak se žáci cítili v dané roli? Co bylo nejtěžší..atd.

ZÁVĚREČNÁ ZPĚTNÁ VAZBA V KRUHU

CÍL: Říct si, co jsme si uvědomili? Co nás překvapilo a co nám přišlo zbytečné?

POMŮCKY: žádné

ČAS: zbytek hodiny

POPIS AKTIVITY: Sedneme si opět do kruhu a vyzveme žáky, aby nám řekli, co si z besedy odnesli. Co se jim líbilo, co je zaujalo a co by naopak vynechali. Dále můžeme mluvit o tom, jaký moment byl pro ně nejintenzivnější. Na závěr i my poskytneme žákům zpětnou vazbu, jak se nám s nimi pracovalo a jaké momenty nám přišly nejpodnětnější, z kterých se můžeme poučit. Interaktivní besedy totiž nikdy nejsou jednostranné předávání informací, nýbrž vzájemné obohacování se. ☺

Příloha č. 1:

ALFONS:

1) Jmenuješ se Alfons. Je ti 48 let. Žiješ se svou ženou ve spokojeném bezdětném manželství. Pracuješ jako účetní v menší firmě.

2) Vše je v pořádku. Chodíš do práce, do divadla, na večere. Koupil jsi pro sebe a ženu dovolenou v Chorvatsku. - zaplať 3 kroužky navíc

3) Dlouhodobě se potýkáš se zdravotními problémy. V tomto kole nemůžeš používat palec a malíček jedné ruky.

4) Přišel jsi o práci. Žena se s tebou rozvedla- Musíš ji vyplatit, jinak přijdeš o byt. Stojí tě to 10 kroužků navíc. Nacházíš pouze brigády, pracuješ jen občas. Nepracuj po dobu 1 minutu.

JARMILA:

1) Jmenuješ se Jarmila. Je ti 42 let. Jsi svobodná, bezdětná, ráda chodíš na večírky, ale cítíš se sama. Nemáš pravé kamarády.

2) Tento měsíc bylo spousta večírků. Hodně jsi pila. Nebyla jsi schopná pracovat. - Nepracuj 1 minutu.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

METACULTURE

3) V práci jsi dostala výpověď, důvodem je tvé pití. Nemůžeš sehnat práci, pouze brigády. V době, kdy nepracuješ, jsi v depresi a piješ. - Po dobu 2 minut nepracuj!

4) Nikdo tě nezaměstná, ani ti nedá brigádu, protože jsi stále opilá.

LEOPOLD:

1) Jmenuješ se Leopold. Je ti 18 let. Celý život jsi žil v dětském domově. Právě ses nastěhoval do bytu se svými 3 kamarády. Rád se bavíš. Cítíš se dospěle a svobodně.

2) Koupil sis nové věci – televizi, počítač, mobil – vše na splátky. Na konci měsíce to ale musíš zaplatit – 6 kroužků navíc.

3) Jdeš z jednoho večírku do druhého. Často chodíš do práce pozdě, někdy nepříjdeš vůbec. - Nepracuj po dobu 1 minuty.

4) Uvědomil sis, že takhle to dál nejde. Chodíš pravidelně do práce a snažíš se splatit dluhy.

ZIKMUND:

1) Jmenuješ se Zikmund. Je ti 23 let. Od mala nosíš brýle. Zrak se ti stále zhoršuje. Pracuješ jako pomocný dělník.

2) Zrak se ti zhoršil. Vidíš pouze jedním okem. - Jedno oko zavři a měj ho celou dobu zavřené.

3) Zrak se ti opět zhoršil. Operace stojí 10 kroužků. Bez operace neuvidíš a přijdeš o práci.

4) Pokud se ti podařilo zaplatit operaci, žiješ si spokojeně dál, pracuješ. Pokud se ti nepodařilo zaplatit operaci, přišel jsi o práci, neděláš nic.

Příloha č.2.:

1) Jmenuješ se Alfons. Je ti 48 let. Žiješ se svou ženou ve spokojeném bezdětném manželství. Pracuješ jako účetní v menší firmě. 2) Vše je v pořádku. Chodíš do práce, do divadla, na večere. Koupil jsi pro sebe ženu dovolenou v Chorvatsku.

- zaplat 3 kroužky navíc

Alfons 1

3) Dlouhodobě se potýkáš se zdravotními problémy. **V tomto kole nemůžeš používat palec a malíček jedné ruky.**

Alfons 2

4) Přišel jsi o práci. Žena se s tebou rozvedla- Musíš ji vyplatit, jinak přijdeš o byt. **Stojí tě to 10 kroužků navíc.** Nacházíš pouze brigády, pracuješ jen občas. **Nepracuj po dobu 1 minuty.**

Alfons 4

Alfons 3

1) Jmenuješ se Jarmila. Je ti 42 let. Jsi svobodná, bezdětná, ráda chodíš na večírky, ale cítíš se sama. Nemáš pravé kamarády. 2) Tento měsíc bylo spousty večírků. Hodně jsi pila. Nebyla jsi schopná pracovat. - **Nepracuj 1 minutu.**

Jarmila 1

3) V práci jsi dostala výpověď, důvodem je tvé pití. Nemůžeš sehnat práci, pouze brigády. V době, kdy nepracuješ, jsi v depresi a piješ. - **Po dobu 2 minut nepracuj!**

Jarmila 2

4) Nikdo tě nezaměstná, ani ti nedá brigádu, protože jsi stále opilá.

Jarmila 3

1) Jmenuješ se Leopold. Je ti 18 let. Celý život jsi žil v dětském domově. Právě ses nastěhoval do bytu se svými kamarády. Rád se bavíš. Cítíš se dospěle a svobodně.

Jarmila 4

2) Koupil sis nové věci – televizi, počítač, mobil – vše na splátky. Na konci měsíce to ale musíš zaplatit – **6 kroužků navíc.**

Leopold 1

Leopold 2

3) Jdeš z jednoho večírku do druhého. 4) Uvědomil sis, že takhle to dál nejde. Často chodíš do práce pozdě, někdy Chodíš pravidelně do práce a snažíš se nepříjdeš vůbec. - **Nepracuj po dobu 1 splatit dluhy. minuty.**

Leopold 3

Leopold 4

1) Jmenuješ se Zikmund. Je ti 23 let. Od 2) Zrak se ti zhoršil. Vidiš pouze jedním mala nosíš brýle. Zrak se ti stále okem. - **Jedno oko zavři a měj ho zhoršuje. Pracuješ jako pomocný dělník. celou dobu zavřené.**

Zikmund 1

Zikmund 2

3) Zrak se ti opět zhoršil. **Operace stojí 10 kroužků.** Bez operace neuvidíš a žiješ si spokojeně dál, pracuješ. Pokud přijdeš o práci. 4) Pokud se ti podařilo zaplatit operaci, se ti nepodařilo zaplatit operaci, přišel jsi o práci, neděláš nic.

Zikmund 3

Zikmund 4

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

METACULTURE